

повреденъ отъ градобитнина, мана или изключителенъ студъ, и тогава той ставаше неимовърно скъпъ. За такава скъпотия се отнася бележката, писана на гръцки въ минея на църквата св. Архангелъ.

Имало е освенъ това въ селото десетина търговци бакърджии, които прекупвали изработения бакъръ било въ Арбанаси или въ Търново и го разпродавали. Но застѣпени сж били въ Арбанаси и разнитѣ занаяти, като кожухарство, абаджийство, чохаджийство, т. е. шиене сукнени дрехи, които се обработвали: мжжкитѣ дрехи сж копринени гайтани и бикмета, а женскитѣ салтамарки сж сърмена обработка — ешлиме. Имаше сжщо и кацари, тютюнонорѣзачи, мутавчии, памукчии, куюмджии, обущари и пр. Въ книгата *Ὁδηγὸς τῆς ἐφορείας* виждаме, че въ числото на 33 спомоществуватели има: единъ абаджия, трима кожухари, четирима бакали, петима джелепи, единъ бакърджия, двама сапунджии, единъ берберинъ и единъ чохаджия. А такива отъ единъ и сжщи браншъ е имало много.

За повдигане на арбанасчанитѣ, както и въобще на българския елементъ въ Турция, въ търговско отношение много сж спомогнали дубровчани, които, като християни и отъ славянски произходъ, симпатизирали на българитѣ и всѣкога сж намирали най-радушенъ приемъ въ тѣхната страна. Съ тѣхъ българитѣ сж имали голѣми търговски връзки още преди падането на България подъ Турция.

За развоя на търговията сж помагали твърде много и панаиритѣ. Тамъ мѣстни търговци и чужденци се срѣщали, размѣняли сж стоки и уреждали сж бждещитѣ търговски сдѣлки. Узунджовскиятъ и Джумайскиятъ панаиръ сж били прочути. Мнозина арбанасчани сж посѣщавали панаиритѣ и сж размѣната на стокитѣ сж реализирали голѣми печалби.

До преди 65—70 години животътъ въ с. Арбанаси бѣ доста оживенъ. Наредъ съ търговията и занаятитѣ, развито бѣ лозарството и бобарството. Арбанасчанитѣ, сравнително съ околнитѣ села, сж стояли много по-високо въ интелектуално отношение и съ нищо, нито по материално състояние, нито по облекло, нито по начина на живѣене не сж се отличавали отъ живущитѣ по градоветѣ. За своето трудолюбие, трезвеностъ и примѣренъ животъ тѣ сж били уважавани дори и отъ турцитѣ, заселени неизвестно кога въ това село. Азъ не помня и не съмъ чувалъ штоо мѣстенъ турчинъ да е направилъ зло на арбанасчанинъ. Дори селски чорбаджия и кабакчия и ази (съветници) сж били не турци, а българи.

За нѣкогашната арбанашка чаршия ето какво помня азъ. Въ южната страна на обширния дворъ на църквата св. Димитъръ отъ западъ къмъ изтокъ бѣха наредени: 1) фурна на дѣдо Петко, 2) кожухарски дукюнъ на Паламаркоолу; 3) бакалница на Статъ попъ Михалевъ; 4) памукчийски дукянъ на Ставри; 5) кацарски — на Ескендера; 6) обущарски — на Стоинъ Бабукията; 7) абаджийски — на Статъ Абаджията; 8) тютюнджийски за рѣзане на тютюнъ — на Мехмедъ тютюнджията; 9) Бакалски — на Коста Бодюката; 10) бакалски — на Панаиотъ Понончовъ; 11) бръснарски — на Петъръ берберина; 12) кожухарски — на Атанасъ Салабаша; 13) бакалница — на Тачката; 14) бакалски — на срещуположната страна на Несторъ Сакеларовъ; 15) сапунджийска фабрика (керхана) на Диноолу; 16) ливница за вошени свѣщи на дѣдо Георги хаджи Илиолу; 17) бакалски дукянъ на Коцуилиоолу; 18) фурна на Давидъ фурнаджията; 19) ковачница на дѣда Стати. Освенъ тѣхъ имаше и други махленски дукяни: бакалница при кжщата на хаджи Статица срещу църквата св. Димитъръ; фурна при църквата св. Георги на Димо фурнаджията; бакалски дукянъ на Георги